

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/151/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115206695
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8115206695.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr., Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Antónie Kandravej v právnej veci žalobcu: Štátny fond rozvoja bývania, Lamačská cesta 8, 933 04 Bratislava, IČO: 31 749 542, právne zastúpeného AENEA Legal s.r.o., so sídlom Jozefská 3, 811 06 Bratislava, IČO: 35 951 125, proti žalovaným: 1./ R. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XX, XXX XX A., 2./ L. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XX, XXX XX A., o zaplatenie 19.059,34 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu a žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 16C/112/2015-75 zo dňa 29.04.2016 takto jednohlasne

rozhodol:

I. Odmietá odvolanie žalobcu proti výroku II.

II. Potvrdzuje rozsudok vo výroku III.

III. Mení rozsudok vo výroku II. tak, že žalovaní v 1. a 2. rader sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne sumu 14.654,37 eur spolu s úrokmi z okmeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 14.654,37 eur od 27.12.2014 do zaplatenia a to v mesačných splátkach po 200 eur, splatných vždy do 20.dňa v mesiaci počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku s tým, že omeškanie s uhradením jednej splátky má za následok zročnosť celého dlhu.

IV. Žalovaní v 1. a 2. rade majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

Predmet konania

1. Žalobca sa uplatnenou žalobou domáhal zaplatenia sumy 19.059,34 Eur so zmluvným úrokom vo výške 491,17 Eur, zmluvnou pokutou vo výške 1.955,05 Eur, úrokom z omeškania vo výške 65,12 Eur, úrokom z omeškania vo výške 8,05% p.a. zo sumy 19.059,34 Eur od 27.11.2014 až do zaplatenia a trov konania.

Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd“) rozhodol tak, že:

„I. Konanie zastavuje v časti žalovanej istiny vo výške 1.130,25 Eur a úroku z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 1.130,25 Eur od 27.11.2014 zo zaplatenia.

II. Žalovaní v 1./ a 2./ rade sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 14.654,37 Eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 14.654.37 Eur od 27.12.2014 do

zaplatenia a to v mesačných splátkach po 200,- Eur splatných vždy do 20. dňa príslušného mesiaca počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku s tým, že omeškanie s uhradením jednej splátky má za následok zročnosť celého dlhu.

III. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

IV. O trovách konania súd rozhodne v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.“

3. Vychádzal zo zisteného skutkového stavu, podľa ktorého dňa 29.11.2004 došlo k uzavretiu Zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru, nenávratného príspevku č. 707/1955/2004 (ďalej aj "Zmluva") medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanými v 1. a 2. rade ako dlžníkmi. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 734.000,-Sk (24.364,34 Eur) pri základnej úrokovej sadzbe 2.4 % s lehotou splatnosti 30 rokov. Dlžníci sa zaviazali splatiť celý úver so základnou úrokovou sadzbou na účet v banke a splácať úver a úrok pravidelnými mesačnými splátkami, ktoré zahŕňajú istinu a úrok vždy do 15. kalendárneho dňa nasledujúceho mesiaca počas celej lehoty splatnosti. Prvá až 359. mesačná splátka bola stanovená na 2.863,-Sk (95,03 Eur) a posledná, t.j. 360. splátka je zostatok dlhu. Podľa článku VIII. bod 4 Zmluvy ak je dlžník v omeškaní s úhradou ktorejkoľvek zo splátok po dobu dlhšiu ako aj po zaslaní písomnej upomienky veriteľom, veriteľ má právo od zmluvy odstúpiť a požiadať okamžité vrátenie celého zostatku úveru vrátane prislúchajúceho úroku. V takom prípade má veriteľ právo na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 10 % z tejto dlžnej sumy do termínu 30. dní odo dňa písomného vyzvania dlžníka veriteľom. V zmysle Dodatku č. 1 k Zmluve sa zmluvné strany dohodli na odklade splácania úveru od 1.8.2009 do 31.1.2010 a o zmene výška mesačnej splátky na sumu 100,15 Eur počnúc od februára 2010. Súd mal taktiež za preukázané, že žalobca listom zo dňa 21.11.2014 odstúpil od úverovej zmluvy a zároveň požiadal o vrátenie dlžnej sumy pozostávajúcej z nesplatennej istiny vo výške 19.059,34 Eur, nesplateného úroku vo výške 491,17 Eur. zmluvnej dohodnutej sankcie vo výške 1.955,05 Eur, úroku z omeškania vo výške 65,12 Eur v lehote 30. dní od obdržania výzvy. Odstúpenie od zmluvy bolo doručené žalovanému v 1. rade a žalovanej v 2. rade dňa 26.11.2014. Z histórie pohybu na účte č.z. 711/9/1998 (č.l. 45-50) súd zistil, že žalovaní zaplatili za predmetný úver spolu 9.709,97 Eur.

4. Prijal právny názor, že podľa článku 2 Smernice rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách „predajca alebo dodávateľ“ znamená akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná s cieľom vzťahujúcim sa k jeho obchodom, podnikaniu alebo povolaniu bez ohľadu na to či má verejnú alebo súkromnú formu vlastníctva. Táto smernica (ktorej transpozíciou bola zavedená definícia spotrebiteľských zmlúv do Občianskeho zákonníka) výslovne stanovuje aj to, že členské štáty zabezpečia, aby do zmlúv neboli zahrnuté nekalé podmienky, najmä preto, že táto smernica platí tiež pre obchody, podnikanie alebo povolania verejného charakteru. Aj keď predmetná zmluva bola uzavretá ešte dňa 29.11.2004, je spotrebiteľskou zmluvou (§ 23a zákona č. 634/1992 Zb.) Zákonná úprava odstúpenia od zmluvy v Občianskom zákonníku je pre žalovaných ako spotrebiteľov výhodnejšia. Keďže dôsledkom odstúpenia od zmluvy podľa ust. § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka bolo zrušenie zmluvy s účinkami ex tunc, zrušili sa i ustanovenia zmluvy upravujúce úrok za poskytnutie úveru, zmluvne dohodnutý úrok z omeškania a poplatky vrátane vyúčtovanej zmluvnej pokuty. Zo zrušenej zmluvy žalobcovi vzniklo právo domáhať sa iba vydania bezdôvodného obohatenia podľa zásad vyplývajúcich z ust. § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalobca na základe zmluvy vyplatil žalovaným v 1. a 2. rade spolu 24.364,34 Eur a žalovaní zaplatili žalobcovi spolu 9.709,97 Eur. Rozdiel medzi týmito sumami vo výške 14.654,37 Eur. tak tvorí bezdôvodné obohatenie žalovaných v 1. a 2. rade na úkor žalobcu, na vydanie ktorého zaviazal súd žalovaných v 1. a 2. rade týmto rozsudkom.

5. Aplikoval ustanovenia § 52, ods. 1-4, § 53, ods. 1-3,5, § 54, ods. 1,2, § 48, ods. 1,2, § 451, ods. 1,2, § 456, § 457 OZ.

6. O trovách konania rozhodol podľa § 151 ods. 3 O.s.p. tak, že o nich rozhodne po právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

Obsah odvolaní

7. Proti tomuto rozsudku vo výroku II. a III. podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil, resp. zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal nesprávny záver súdu o spotrebiteľskom charaktere zmluvy. Zákonodarca negatívnym vymedzením subsumoval Zákon o ŠFRB do skupiny osobitných

predpisov, na základe ktorých poskytované úvery nespádajú do kategórie „spotrebiteľsky úver“, t.j. úver poskytovaný Navrhovateľom nie je spotrebiteľským úverom. Na základe Zmluvy o poskytnutí podpory č. 707/1955/2004 bol Odporcovi I. a Odporcovi II. poskytnutý úver vo výške 734.000.00,- Sk pri základnej úrokovej sadzbe 2,4 % s lehotou splatnosti 30 rokov V rozhodnom čase poskytovali banky porovnateľné úvery pri základnej úrokovej sadzbe v rozpätí medzi 10 % až 13 %. Z uvedených skutočností vyplýva, že činnosť ktorú žalobca vykonáva, nemožno kvalifikovať ako obchodnú alebo inú podnikateľskú, nakoľko nespĺňa všetky jej taxatívne vymedzené pojmové znaky. Žalobca, ako právnická osoba zriadená Zákonom o ŠFRB, je účelovým fondom, ktorý v zmysle legálnej definície pojmu spotrebiteľská zmluva v § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nespĺňa pojmové znaky dodávateľa, t.j. Zmluva o úvere nie je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zmluva o úvere je úverovou zmluvou uzatvorenou podľa § 497 Obchodného zákonníka, to znamená, že na ustanovenia Zmluvy o úvere sa vzťahujú právne normy Obchodného zákonníka. Konajúci súd poukázal na ustanovenie § 48 ods. 2 OZ, podľa ktorého odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak. Žalobca má za to, že vzťah založený medzi žalobcom a žalovanými je obchodnoprávnym vzťahom.

8. Proti tomuto rozsudku vo výroku II. a to v časti splátok podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaní. Poukázali na svoju ťaživú finančnú a sociálnu situáciu, zdravotný stav, ktoré im neumožňujú splácať dlh v súdom stanovených splátkach.

Hodnotenie odvolacieho súdu

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C.s.p.“) v zmysle zásad uvedených v § 470 ods. 1 a 2 C.s.p., vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnutý rozsudok vo výroku II. a III. , ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, odvolanie žalovaných posúdil ako dôvodné.

10. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje a vo vzťahu k odvolacím námietkam uvádza (§ 387 ods. 2 C.s.p.).

11. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia súdu. Správne súd pri úvahách o posúdení postavenia žalobcu ako dodávateľa poukázal o.i. na Smernicu rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách poukázal na čl. 2 písm. c) smernice, podľa ktorého predajca alebo dodávateľ znamená akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná za účelom vzťahujúcim sa k jeho obchodu, podnikaniu alebo profesii bez ohľadu na to či má verejnú alebo súkromnú formu vlastníctva. Odvolací súd sa pri úvahách o postavení žalobcu v predmetnom právnom vzťahu so žalovanými v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením odvolacieho súdu v obdobnej veci, na ktoré v celom rozsahu poukazuje: „Zároveň je potrebné konštatovať, že v predmetnej veci ide o vzťah dodávateľa a spotrebiteľa, nakoľko žalobca ako Štátny fond rozvoja bývania je samostatnou právnickou osobou v zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 124/1996 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania v znení platnom ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy medzi účastníkmi, pričom v § 1 ods. 1 má vymedzený predmet svojej činnosti, teda podporu výstavby bytov a iné činnosti súvisiace s rozvojom a zveľaďovaním bytového fondu, pričom z § 3 sú zrejmé zdroje tohto fondu, ktorými sú okrem iného aj splátky úrokov poskytnutých z fondu, sankcie za porušenie zmluvných podmienok, ako aj úroky z prostriedkov fondu uložených v banke. Z uvedeného vyplýva, že ide o právnickú osobu, ktorá má charakter subjektu hospodáriaceho so ziskom, z čoho vyplýva, že ide vlastne o činnosť obchodnú, ako aj činnosť poskytovania služieb širokej verejnosti, a preto aj žalobcu je možné subsumovať pod ustanovenie § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalovaní sú nepochybne spotrebiteľmi, ktorí služby a pôsobnosť žalobcu využili v zmysle zákona č. 124/1996 Z.z. a nevystupovali v predmetnom právnom vzťahu v rámci svojej obchodnej činnosti, alebo inej podnikateľskej činnosti. Ako už bolo vyššie naznačené, samotná zmluva o poskytnutí podpory vo forme úveru pod č. 713/8608/1997 bola uzavretá

(okrem iného) podľa § 497 Obchodného zákonníka, čo taktiež potvrdzuje dodávateľský charakter organizácie žalobcu v zmysle § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Ak by z práva SR nevyplývalo, že dodávateľom môže byť aj, bolo by možné uvažovať aj o priamej aplikovateľnosti smernice 93/13/EHS a na definovanie statusu ŠFRB použiť priamo smernicu“(rozsudok Krajského súdu v Prešove z 11.3.2015, sp.zn. 1 Co 278/2014).

12. Ak odvolateľ poukazuje na potrebu posúdenia účinkov odstúpenia od zmluvy podľa Obchodného zákonníka, odvolací súd uvádza, že spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné (§ 52 ods. 1,2 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, ďalej len OZ, v znení platnom ku dňu podpisu zmluvy). Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľné podmienky“). Zmluvné podmienky uzavreté spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 OZ).Zákonom č. 150/2004 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov, zaradil s účinnosťou od 1.4.2004 t.j. pred uzavretím spornej zmluvy zo dňa 29.11.2004 do nášho právneho poriadku inštitút spotrebiteľských zmlúv. Zmyslom ochrany spotrebiteľa je ochrana osôb, ktoré sa zúčastňujú na právnych vzťahoch trhového hospodárstva, avšak nie kvôli dosiahnutiu zisku. Charakteristickou črtou európskeho spotrebiteľského práva je ochrana slabšej zmluvnej strany a stieranie hranice medzi právom súkromným a verejným. V zmysle uvedeného a v súlade s úpravou ochrany spotrebiteľov podľa smernice Rady 93/13/EHS súd prvej inštanície správne vyhodnotil, že podaním žalobcu zo dňa 21.11.2014 došlo k odstúpeniu od zmluvy, ktoré je potrebné právne vyhodnotiť podľa Občianskeho zákonníka, lebo je to pre žalovaných ako spotrebiteľov výhodnejšie. V súvislosti s právnym posudzovaním uplatňovaného nároku je potrebné poukázať na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 19.06.2013 sp.zn. I. ÚS 402/2013, ktorý sa zaoberal sťažnosťou práve vo veci právneho posúdenia odstúpenia od zmluvy podľa Občianskeho zákonníka a považoval ho za ústavne konformný, a preto sťažnosť odmietol.

13. Odvolací súd odvolanie žalobcu voči výroku II. rozsudku podľa ust. § 386 písm. b) C.s.p. odmietol ako odvolanie podané neoprávnenou osobou vzhľadom k tomu, že žalobcovi nebola predmetným výrokom uložená žiadna povinnosť, rozhodnutie nevyznelo v jeho neprospech, resp. žalobca ním nebol žiadnym spôsobom dotknutý na svojich právach.

14. Majetkové pomery žalovaných, ich zlá finančná situácia odôvodňujú záver o aplikácii ust. § 232 ods. 3 druhá veta C.s.p.. Predĺženie parížskej lehoty je primerané zisteným majetkovým pomerom žalovaných, ich veľmi zlej finančnej situácie v akej sa nachádzajú. S prihliadnutím na výšku ich mesačného príjmu, zlý zdravotný stav, uspokojovanie nevyhnutných mesačných výdajov seba a ich maloletej dcéry pristúpil odvolací súd k poskytnutiu dlhšej lehoty na plnenie a postupom podľa § 388 C.s.p. zmenil výrok II. rozsudku v lehote na plnenie. Lehota stanovená odvolacím súdom nezhoršuje postavenie žalobcu a uspokojenie jeho pohľadávky.

15. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1, 262, ods. 1 C.s.p. tak, že vyslovil, že žalovaní v 1. a 2. rade majú nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, pretože boli v odvolacom konaní plne úspešní.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).